

ΧΡΟΝΙΚΟ

Η ενδεκαετία που μας απασχολεί, 1964-1974, μοιράζεται σε τρεις φάσεις. Η πρώτη περιλαμβάνει τη μετά τις εκλογές της 16ης Φεβρουαρίου 1964 αυτοδύναμη κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου και φτάνει έως τον Ιούλιο του 1965, όταν ο νεαρός βασιλιάς Κωνσταντίνος, παραβιάζοντας το Σύνταγμα, υποχρεώνει σε παραίτηση τον νόμιμο πρωθυπουργό. Η δεύτερη φάση αρχίζει με το στάδιο της καλούμενης “αποστασίας”, όταν, με κύριο πρόσωπο τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, επιχειρείται παραμερισμός του Γεωργίου Παπανδρέου και σχηματισμός κυβέρνησης από πρόσωπο της Ένωσης Κέντρου –διχάζοντάς την– που να απολαμβάνει την έγκριση της Βουλής. Έπειτα από την αποτυχία αυτών των προσπαθειών, και ενώ ο άναξ, μέσω Φρειδερίκης –της “Βασίλισσας μητέρας”– ζητούσε να εξασφαλίσει τη συγκατάθεση των Αμερικανών για αναστολή του Συντάγματος από τους στρατηγούς, μπαίνομε στην τρίτη φάση με τους δευτεροκλασάτους “συνταγματάρχες”, οι οποίοι, αιφνιδιάζοντας τους πάντες και παραβιάζοντας τη στρατιωτική ιεραρχία, καταλαμβάνουν πραξικοπηματικά την εξουσία την 21η Απριλίου του 1967 και αναστέλλουν όλα τα άρθρα του Συντάγματος που αφορούσαν στις ομαλές δημοκρατικές λειτουργίες. Το πραξικόπημα, ωραιοποιημένο, ονομάστηκε «επανάσταση» από τους θεωρητικούς συμβούλους του, χαρακτηρισμός που επιβλήθηκε.

Το ακατανόητο που προέκυψε ήταν ότι η τριανδρία Παπαδόπουλος-Μακαρέζος-Παττακός, νοσταλγοί της δικτατορίας Μεταξά, όντας ευέλπιδες στα χρόνια της, είχαν ασπαστεί και εξέφραζαν ολοκληρωτικές αντιλήψεις σε όλους τους τομείς του ιδεολογικού τους φάσματος.

Ας πάρουμε όμως τα πράγματα με τη σειρά. Στην προηγούμενη χρονική περίοδο –ΣΤ΄ τόμος της Ιστορίας...– είχαμε μείνει με κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου και επισφαλή την πλειοψηφία της, επειδή στηριζόταν στις ψήφους της Αριστεράς (ΕΔΑ). Ο Παπανδρέου, αφού δεν μπορούσε να ασκήσει το κυβερνητικό έργο χωρίς τη στήριξη της ΕΔΑ, που από το Παλάτι και τον αμερικανικό παράγοντα εθεωρείτο αναξιόπιστη και αντεθνική, θεώρησε την κατάσταση επισφαλή και με μια εύστοχη πρωτοβουλία κήρυξε περατωθείσα τη θητεία της Βουλής και προκήρυξε νέες εκλογές για τις 16 Φεβρουαρίου του 1964.

